

Begravningsplatser enligt HFD

Knut Weibull, Ordförande SKKF
Britta Roos, Länsstyrelsen Skåne

SKKF *Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund*

Länsstyrelsen
Skåne

Begravningsplatser handlar om människor!

Brunnby
kyrkogård

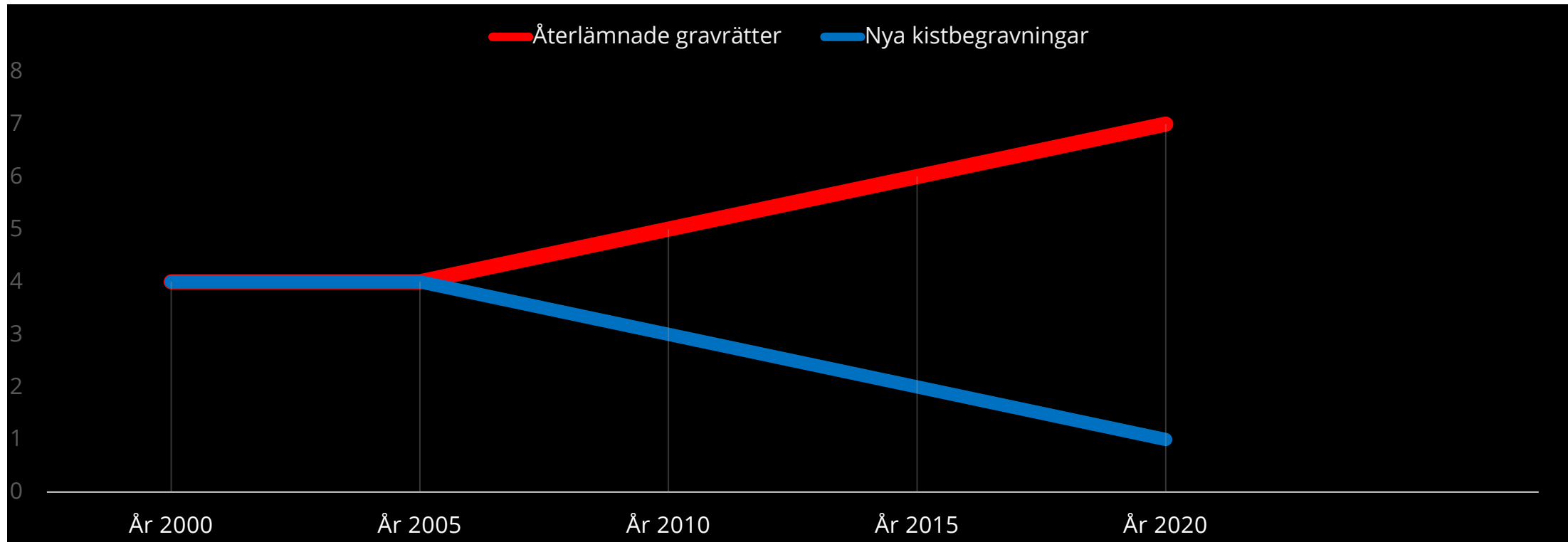
Bakgrund

- Nya befolkningsmönster
- Förändringar i gravskick
- Önskan att förenkla skötsel
- Betalningsvilja för gravrätter
- Stensäkringsarbetet

Länsstyrelsen
Skåne

Kulturvärden står på spel!

Länsstyrelsen
Skåne

LANDTBRUKAREN
JÖNS NILSSON
1844 — 1933
HANS MAKÄ
MARIA F. OLSSON
1840 — 1918

Östra Karaby
kyrkogård

Östraby nya kyrkogård

SKRÄDD-MÅST
NILS-OLSSON
ADSEKE
† 22/11/1857 † 19/4/1893

Janne Lintahl

MÅLARE-MÅSTARE
NILSSON

LANTRIVARE
SIGF

JOHANNES SVENSSON
JOHN SVENSSON

JOHN

GUSTAV OLSSON

FRANS TRON

ANSTINA LINDHOLM
† 1871
† 1893

GUSTAV JOHAN

JOHAN
† 1871
† 1893

JOHAN
† 1871
† 1893

Anders Järst

Anders Järst

Anders Järst

Trolldenäs kyrkogård

▶ Hundratals i kö för att ta bort gravsten i Karlshamn

3:19 min ⬇ Min sida ➦ Dela

Publicerat torsdag 18 april 2019 kl 04.58

Det kan dröja upp till sex år att få en gravsten bortplockad i Karlshamn.

Många tröttnar på att sköta om graven och vill få stenen borttagen, och det är hundratals som inte vill ha sina gravar längre, och det gör att personalen inte hinner med.

Falkenbergs kyrkogårdar skövlas när gravstenar plockas bort

Falkenberg • Det pågår en skövling av kulturhistoria. Gravstenar tas bort med så snabb hastighet och resultatet är förvanskade kyrkogårdar där stora delar av 1900-talets historia försvinner. Det menar flera engagerade personer H

Allt fler gravstenar tas bort från kyrkogårdarna

UPPDATERAD 29 NOVEMBER 2021 PUBLICERAD 29 NOVEMBER 2021

Det blir allt större gräsytor istället för gravplatser på många svenska kyrkogårdar – bland annat på grund av att säkerhetskraven blivit högre. Men att fler och fler gravar försvinner är en utveckling som Riksantikvarieämbetet nu vill stoppa.

Det finns flera skäl till varför många väljer att lämna tillbaka sina gravrätter, och utvecklingen är tydlig.

Kyrkogårdar töms när många överger gravstenar

Allt fler väljer att återlämna gravrätten. Men vad händer med kyrkogårdarna när gravstenar plockas bort? – När det är en sådan hög frekvens av återlämnade gravplatser förvanskas gravkvarterens utseende, säger Tommy Östher, kyrkogårdschef på Solna kyrkogård.

ia Holmberg Karlsson/TT

Publicerad 2019-04-27

Insändarskribenten undrar varför gamla gravstenar plockas bort. Bilden visar bortplockade gravstenar i Solna. Bild: Claudio Bresciani / TT

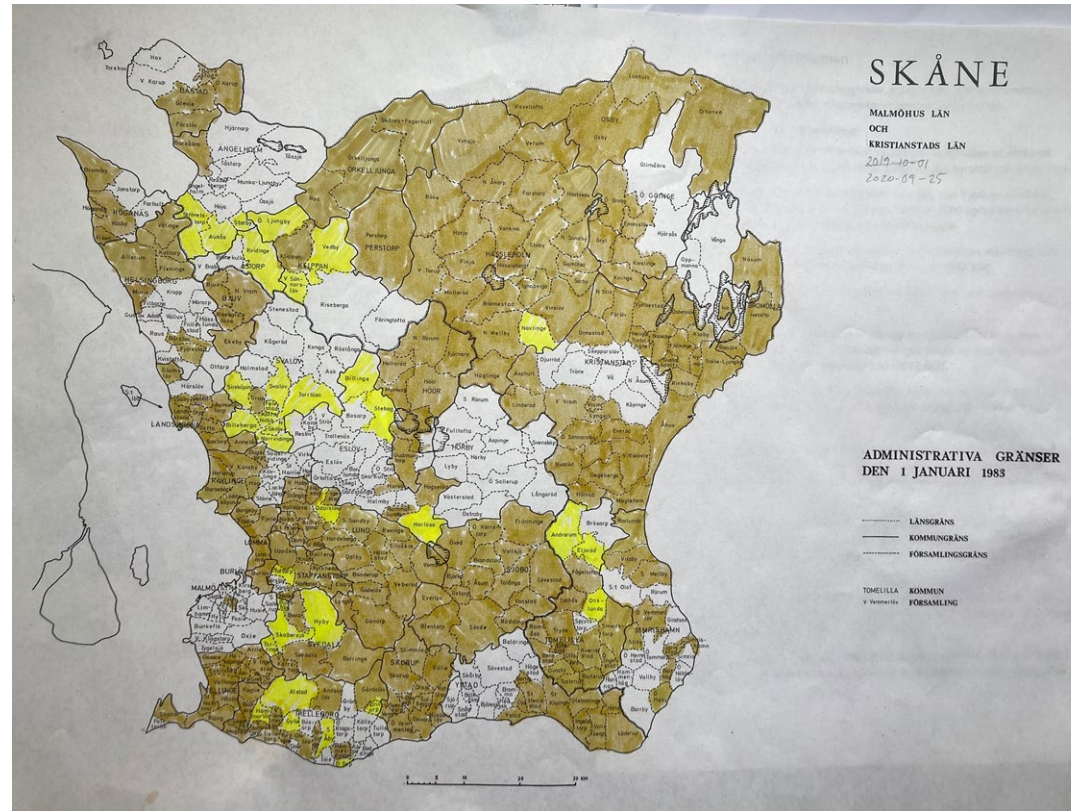
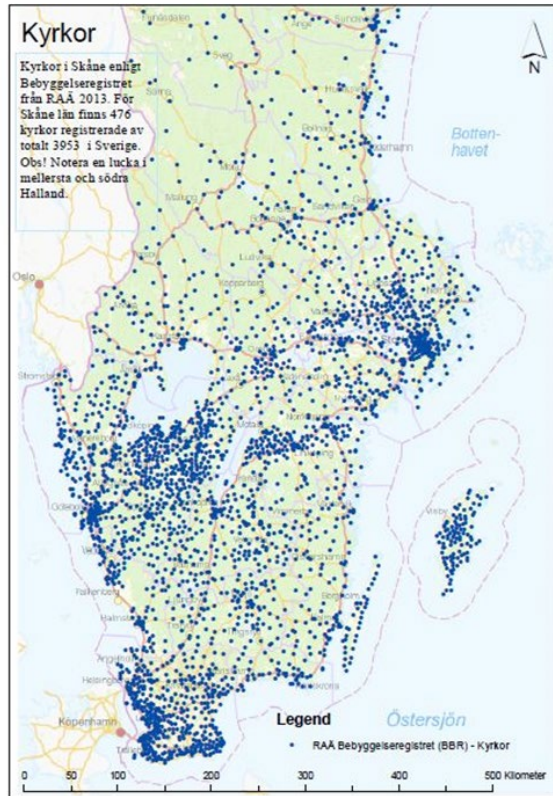
Historia försvinner med borttagna gravstenar

Ordet är fritt • Har vi inte kommit längre än 1800-talet?

Det här är en insändare/debattartikel. Det är skribenten som står för åsikterna som förs fram i texten.

Klicka här för att svara skribenten eller för att skriva en egen insändare.

Utgångsläge i Skåne

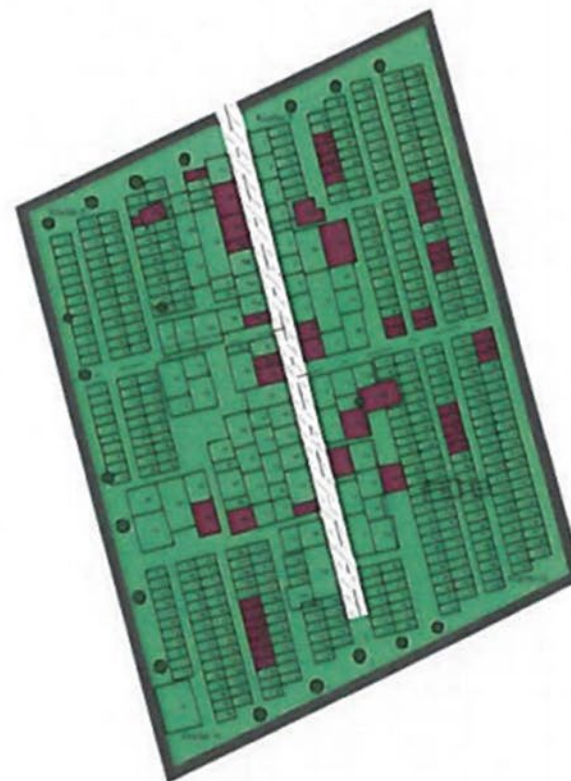

Länsstyrelsen
Skåne

Urna Kista

Voting Year	Proportionality	Majority	Minority
2020	34	4	62
2019	45	1	54

✗ Gravplats med helt eller delvis borttagen häckomgärdning av buxbom.

● Nedlagd gravvård.

Ärenden som avgjorts av Högsta förvaltningsdomstolen:

- Tidaholm, KR 22-07-04. Borttagande av 75 gravstenar på tre kyrkogårdar.
- Fjälkinge, FR 21-12-17, KR 22-09-22. Ansökan om fällning av ädelcypress på grav med gravrätt.

Vad säger de nya domarna från HFD?

Begravningsplatsernas lagskydd

Begravningsplatser anlagda före 1940 är skyddade i kulturmiljölagen (1988:950)

Tillstånd krävs bland annat för:

- väsentliga ändringar
- ändring av medveten gestaltning av vegetation

Gäller kulturmiljölagen (KML)?

- KML gäller för hela begravningsplatsen – även för upplåtna gravar och gravstenar
- KML och begravningslagen gäller parallellt

Vad är en väsentlig ändring?

Påverkan på det kulturhistoriska värdet avgörande

- helhetsintryck
- samlad effekt

Vård- och underhållsplan viktig

Tillståndsprövningen

- Ju högre kulturhistoriskt värde desto starkare skäl krävs
- Nyanserad prövning
- Proportionalitet - rimlig balans

Hur gick det?

Fjälkinge: Cypresserna kvar.

Tidaholm: Gravstenarna som inte var godkända fick tas bort.

Sammanfattning

- BL och KML gäller parallellt.
- KML gäller oavsett ägare, t.ex. även för upplåtna gravar (eller sålda kyrkor).
- Åtgärder som medför väsentlig ändring är tillståndspliktiga enligt 4 kap. 13 §, t.ex. borttagande av gravanordningar eller av vegetation på upplåtna gravar.
- En intresseavvägning behöver göras med stöd av proportionalitetsprincipen och vara *rimlig*.

Vi har ett gemensamt ansvar att slå vakt om begravningsplatsernas värden!

- Vilka värden finns det här?
- Vad påverkar värdena framöver?
- Hur kan vi planera så att värdena skyddas?
- Hur kan vi förenkla och hitta kostnadseffektiva lösningar?
- Hur kan vi utveckla vård- och underhållsplanerna så att de fungerar som bra stöd?

TÄNK
PÅ DÖDEN

Tack!

Knut Weibull: kansli@skkf.se

Britta Roos: britta.roos@lansstyrelsen.se

Foto: [Blondinrikard Fröberg](#), (CC BY 2.0)